Pélé Yoets

Kiboud Av Vaem - Kaf

ידוע שגדול חיוב כבודם שהשוה הכתוב כבודם לכבוד המקום (קדושין ל, ב) והמזלזל בכבודם גדול עוונו. ועתה הן בעוון רבו בנים המתפרצים ויהי הנקל בעיניהם שלא לכבד אב ואם אלא שמרבים לעבר על דעתם, ויש בנים משחיתים שמזלזלים בכבודם ומצערים אותם צער בנפש ומקהים שני מולידיהם, ובפרט האיש הירא את ה' במצוותיו חפץ מאד והוא מיסר את בניו ואין שומעים בקולו ומכעיסים אותו על פניו, האיש הזה גדול צערו, כי קשה תרבות רעה בתוך ביתו ושניו יחרק ונמס, מר לו מר. אוי להם לבנים שכך גורמים לאביהם, אויה להם, אהה עליהם. אוי להם מיום הדין כי על הכל יביא אלקים במשפט על מה שעבר על דעת קונו ועל מה שעבר על דעת אביו ואמו וצער אותם ועל אשר גרם כעס לאביו בן כסיל ועל שהוא ממר ליולדתו, ואוכל פרות בעולם הזה וכאשר עשה כן יעשו בניו לו, שמדה כנגד מדה לא בטלה, והקרן קימת לו לעולם הבא: והן אמת שחמור מאד החיוב של כבוד אב ואם עד שלא כל אדם יכול לצאת ידי חובה כראוי, עד שחכמי הש"ס אמרו (שם לא, ב) אשרי מי שלא הכירן, אבל כל אדם חיב לעשות אשר בכחו לעשות בכל כחו ולא יאבד עצמו לדעת, כי אף שאמרו (שם לב, א) אב שמחל על כבודו, כבודו מחול, ובודאי זו מדת כל אדם שמוחל לבניו על כבודו, מכל מקום נענש בדיני שמים על שעבר אמימרא דרחמנא. צא ולמד מאבינו הזקן יעקב עליו השלום מאי סליק בה על עשרים ושתים שנה שלא שמש את אביו (מגילה יז, א). ויוסף הצדיק נתקצרו שנותיו על ששמע שהיו אומרים לו עבדך אבינו ושתק (סוטה יג, ב). ומה גם

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir…

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

דבזיונו וצערו אינו מחול דצערא דגופא לא נתן למחל:
הנה כי כן בחורי חמד בני ישראל הכשרים תנו לאלקיכם כבוד והזהרו בכבוד אביכם ואמכם ולא תסורו מן הדבר אשר יצוו אתכם ימין ושמאל, אפלו אם יאמרו אליכם על ימין שהוא שמאל, כי זו רעה חולה שיש בבנים לא אמון בם שמחזיקים עצמם לחכמים ונבונים יותר מאביהם ואמם, ולו חכמו ישכילו כי התורה העידה כי בישישים חכמה וארך ימים תבונה (איוב יב יב). וכתיב (משלי יב טו), דרך אויל ישר בעיניו. והתנא אמר (אבות ד, יד) ואל בינתך אל תשען. ולו יהיה כדבריהם שאביהם ואמם חסרי מדע, חס ושלום, גזרת שד"י עומדת לעמתם לשמע בקולם ושלא להכעיסם אף אם לפי דעתם יעשו עמהם שלא כהגן ושלא כשורה. זאת חקת התורה, שהרי אמרו (קידושע לא א) עד היכן כבוד אב ואם, עד שיטל ארנקי שלו בפניו ויזרקנו לים ולא יכלימנו:
וכבר מלתי אמורה שיש מצוות בר מזלא שהרי כמה מעות אדם מפזר לעשות מצות פתיחת ההיכל, או להיות סנדק וכדומה אף דליכא לא מצוה דאוריתא ולא מצוה דרבנן אלא חבוב מצוה בעלמא, אשריהם ישראל, ועל כל פעם ששומע בקול אביו ובקול אמו מקים מצוה רבה דאוריתא ופתאים עברו ונענשו: וראוי לבן חכם שישמח אב ויתאוה שיצונו דבר כדי לעשותו ולקים מצוה דאוריתא. ואף אם מכביד עלו עליו ויצר סמוך מסיתו הסת כפול, ירגיז יצר הטוב על יצר הרע ועל יסבל ולא יבל ולא יאחר מלעשות ככל היוצא מפיו שמא יקדמנו אחר.
ולפם צערא אגרא ואוכל פרות בעולם הזה שיהיו לו בנים מהגנים, שאלו לא היה אלא שכר זה דיו ליגע בעשרים צפרניו כדי לזכות לזה. וכל מגמת הבן משכיל יהיה לידע מהו רצון אביו כדי לעשותו ולעשות נחת רוח לאביו שבשמים. ואם הבן חננו ה' עשר ואביו איש עני, מטל עליו לפרנסו ולהספיק לו כל צרכו בסבר פנים יפות ובדברי פיוסים בדרך כבוד. ואם יש לו בני בית, יצוה לכלם בכל תקף שיזהרו בכבודם. ויש בנים שהם בטוב עם

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir…

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

אביהם ואמם עד שלא נשא אשה, אבל משנשא אשה קמה כלה בחמותה ומסיתה את בעלה לעשות קטטה. והאיש הירא את ה' החפץ חיים ראוי לו לגער באשתו ולשתקה בנזיפה להפיס דעת אביו ואמו, ואחר כך יפיסנה בסתר בינו לבינה ויוכיחנה וידריכנה בדרך ישרה, זהו דרך ישרה:
ועקר הכבוד הוא שיהא מכבדו במותו וכל אשר בכחו למעבד לה ניח נפשא יעשה מדי יום יום לא ישכח, לא כמו רבים מעמי הארץ שאינם זוכרים את אביהם ואמם אלא ביום יאהרצייט מעט שאומרים קדיש ונותנים מעט צדקה ולומדים מעט, אוי להם לאבות שמצפים על בניהם שיפדום ויעלום מבאר שחת, שבזה שעושים כמעט לא מעלה ולא מוריד, והלואי שלא יהא מוריד מה שעושים רבים מעמי הארץ, שאומרים הקדיש במרוצה וכן ברכות ההפטרה, ושגיאות מי יבין, עד שברכותיהם לבטלה, וכן כשרוצים להתפלל בצבור עד שחוששני שבמקום "ענג" לאביהם גורמים "נגע" חס ושלום:
הנה כי כן ראוי לבן יכבד אב שיהא מכיר את מקומו ולא יסמך על עצמו לומר קדישים והפטרות ותפלות עד שילך אצל חכם תחלה ויבדקנו, ואם לאו בר הכי הוא, יותר טוב שישכר איזה תלמיד חכם שילמד ויאמר קדישים ויתפלל עבור מנוחת אביו ואמו. ולא יעשה כן בשנים עשר חדש ויום שנים עשר חדש ואחר כך ינוח ויעמד לגורלו, ולמחש בעי, ומה גם שאמירת קדישים אינו כדי להציל מענש בלבד, אלא גם כן גורם עלוי לנפש המת.
הנה כי כן ראוי לבן שכל ימי חייו תהא דיוקנו של אביו חקוקה בפניו וידמה כאלו צועק מרה מתוך אש להבה ואומר, בני ידידי, חנוני חנוני, הצילו מחרב נפשי מיד כלב יחידתי (תהלים כב כא) ואף אם חושב שאביו צדיק גמור ותתענג בדשן נפשו, ידמה כאלו נותן לו מטעמים כאשר אהב אביו בעבור תברכהו נפשו, ולכן לא יגרע אפלו יום אחד כל ימי חייו מלומר קדיש ולתן צדקה עבור נפש הוריו. ומה טוב שיהא שגור בפיו לומר מדי יום יום:
יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתקבל ברחמים

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir…

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

וברצון כל מעשה הטוב אשר אני עושה בין במחשבה בין בדבור בין במעשה ויהיה הכל לזכות ולמנוחת ולעלוי נפש רוח ונשמה של אבי ואמי וחמי וחמותי וכו'. יהי רצון שתהא נפשו צרורה כצרור החיים:

ובזה ישא ברכה מאת ה' ומנפש הוריו. ואשרי האיש שלא יצפה לשלחן בניו ויקים קרא דכתיב (תהלים מט יט) ויודך כי תיטיב לך. ולא יעזב לאחרים כל חילו רק ילך לפניו צדקו. וידוע משל הנר שמאיר לפנים ולא לאחור, ויהיה משל בניו אך למותר: ובכלל כבוד אב ואם להשתדל בכל עז לזכות נפשם לשלחם לארץ ישראל, ואפלו אם קשה עליו פרדתם והוצאתם, הכל כאין נגד הנחת רוח שעושה להם בזכותו את נפשם, ובזה יתרצה על אשר חטא כנגדם. ומאחר שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (קידושין לא ב) אשרי מי שלא הכירן, כי לא יוכל לצאת ידי חובה, אבל כשאינו עמהם דלא מגרי בה יצר הרע מתאוה נפשו לכבדם ברב עז ותעצומות ומחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, אף לזאת טוב לשלחם לארץ ישראל: ומאחר דאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ח, א) שאל ידור אדם אצל רבו היכא דלא כיף לה. ממנו נלמד שאם אין אדם יכול לכבד אב ואם כדמבעי לה, אם חננו ה' שיכול לפרנס את עצמו יותר טוב שלא יהא סמוך על שלחן אביו אם רצון אביו בכך. וכן טוב לגבר אם אפשר לו שיפריש את בניו מעל שלחנו לבל יעבר על לפני עור לא תתן מכשל (ויקרא יט יד) והיה שלום באהלו. ואיתא בתנא דבי אליהו (רבה פכ"ו) כבד את אביך וסמיך לה לא תנאף, ללמדך שאם נשא אשה ואינה מכבדת אביו ואמו הרי הוא כאלו נואף כל ימיו. לכן צריך לצאת לקראת נשק להלחם עם אשתו לפנים עבור כבוד אביו ואמו. אבל הקולר תלוי על גבי האב והאם גם כן, שלא לגרם מחלקת ושנאה בין איש לאשתו, חס ושלום:

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir…

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions